

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון לרישום קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: דוד	שם משפחה: אוציס
-----------------	--------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

בלועזית OZIS		שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: אוציס
תאריך לידה: 04.01.1935	מין: ז / נ	שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: דוד
בלועזית DAVID		עיר לידה: ברשד
ארץ לידה: אוקראינה		שם פרטי של האב: זאב
בלועזית BIRSHD		מקום מגורים קבוע לפני המלחמה : ברשד
שם פרטי ושם נעורים של האם: רחל יורן		השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה)
ארץ המגורים: אוקראינה		מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): ברשד, ויניצה, אוקראינה
בלועזית BIRSHD		במידה והיית בגטו, ציין את שמו: גטו ברשד
חבר בארגון או בתנועה:		במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: מחנה ברשד
מקצוע לפני המלחמה:		מקום השחרור: ברשד
תאריך השחרור: 12.03.1944		במידה והיית במחנה עקורים, ציין את שמו לא
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		מקומות/מחנות בדרך לארץ: שנת עליה: 1991
שם האנייה (אם עלה בדרך הים):		

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בינואר 1935 בברשד שבאוקראינה, למשפחה בת שני בנים ושתי בנות. הייתי הצעיר בין האחים. אבי היה אופה ועבד במאפייה ואמי הייתה עקרת בית. אחי הגדול ושתי אחיותיי למדו בבית הספר היהודי ואני הייתי בבית עם אמי. היא טיפלה גם באחיה לאחר שהוריה נפטרו. אבי היה מאוד דתי, נהגנו לחגוג את החגים היהודים לפי כל המצוות ובפרט לכבד את השבת.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

בשנת 1941 כשהחלה המלחמה, היו הפצצות ופאניקה רבה. כאשר הגרמנים נכנסו לפולין הרוסים והאוקראינים קיבלו אותם יפה, הכומר פגש אותם בברכות והם חיו טוב תחת הרוסים. מיד הם החלו להוריד גדרות מהבתים וסובבו חוטי תיל סביב העיר כך שלא ניתן היה לצאת. כך הקימו את הגטו. היו שוטרים יהודיים, אוקראינים, גרמנים ורומנים. השוטרים היהודים התנהגו כמו הגויים. רק אם היית נותן להם כסף הם היו מוכנים לעזור. לא עבר זמן רב והם הביאו יהודים מצרנוביץ ושיכנו אותם בבתיים שלנו, אצלנו בבית גרו 21 איש. עם כניסת הכוחות החלו המקומיים לקלל אותנו ולקרוא לנו בשמות גנאי יהודיים. הטילו עלינו חוקים חדשים בגטו, אסור היה לנו ללכת לבית הספר, היה עלינו עוצר, אסור היה לנו לצאת בלילה. פעם אחת לא הספקתי לחזור עד שעת העוצר ונתפסתי על ידי החיילים. הם נתנו לי מכות ברגליים. בשנת 1942 החלה להתפשט מחלת הטיפוס. אנשים היו מתים מזה, היו הולכים לישון בלילה ולא מתעוררים. בבוקר היו זורקים את גופותיהם למזחלות ומשם לקבורה. הייתי בערב משחק עם ילדים ובבוקר הם כבר היו מתים. אנשים היו נופלים כמו זבובים ולא היו תרופות. הנוצרים חיו טוב מאוד, היה להם הכל. הם הכירו את אבי והיו נותנים לו לחם ללא תמורה. מצב היהודים התדרדר, הם החלו להרוג אחד את השני רק בשביל פיסת לחם. היו גונבים את בגדי ההרוגים כדי שיהיה להם מה ללבוש. הם היו מורידים את ריצפת העץ מבתיים על מנת להבעיר אש ולהתחמם. הגרמנים לקחו יהודים מהישוב שלנו לבניית גשרים בניקולייב, הם היו חוזרים משם רק עור ועצמות. אנשים נקברו בקברי אחים ומשפחות רבות התפרקו ככה. על דלתות הבתים היתה רשימה עם שמות האנשים שגרים שם והגרמנים היו מגיעים לבדוק אם כולם נמצאים. במידה והיה חסר משהו הם מיד הסיקו שהוא הצטרף לפרטיזנים. כשהיו תופסים אותם הם נתלו על חוטי חשמל. במשך ארבע שנים הלכתי עם אותם הבגדים, היינו עושים כביסה עם חימר, מפני שהיו הרבה כינים. נהגנו להתקלח במי הנהר. את הכינים ניסינו להוריד עם בנזין. היו הרבה אנשים יהודים מכובדים, ממזרח אירופה שנראו פתאום מוזנחים ומתחננים ללחם. היו הרבה אנשי דת ורבנים שנתפסו על ידי הגרמנים. הם היו גוזרים את זקניהם ולאחר מכן הורגים אותם. כאשר היו שמועות שעומדים להיות חיסולים, היינו יורדים למרתף הקטן. 21 איש הצטופפנו והתחבאנו שם. אבי היה נשאר למעלה כדי לסגור אותנו מבחוץ. לדודתי היה ילד בן שלושה חודשים, היא אמרה לי שאם הוא יתחיל לבכות אז שאחנוק אותו על מנת שלא יגלו אותנו. אבי נהרג. הוא היה עוזר לפרטיזנים ונתפס על ידי הגרמנים באחד מהמעצרים שהם ערכו. לא ידענו היכן הוא. אמי מאוד דאגה ונהגה לשבת ליד החלון בציפייה לו. אחי הלך לבדוק היכן הוא, כשמצא אותו הוא ראה שאבי שותת דם. הוא רצה להתאבד מהמראה שלו. לאבי היה אח בעיר, כשהגיעו הנאצים הם הוציאו את כל בני משפחתו הבית וירו בהם. אחת מבנותיו הצליחה לברוח וצפתה בהריגתם מעליית הגג. היא נשכה את ידה על מנת שלא לצרוח. קרובת משפחה אחרת הצליחה להינצל מהצתה של נאצים במרתף. היא הגיעה אלינו מכוסה בכוויות ואנחנו שמרנו עליה יחד עם עוד בנות המשפחה על מנת שלא יקחו אותן למחנה עבודה. בכל יום המהלך המלחמה חיכינו למות. לבסוף הובלנו למקום ענק בו נחפרו שני בורות גדולים, לשם היינו אמורים להיזרק. לשמחתנו הם לא הספיקו לעשות זאת וניצלנו. כשהגיעו הרוסים לא האמנו. הם החביאו אותנו במרתף והגנו עלינו. הרומנים נעלמו כלא היו ואת הגרמנים הם הרגו.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

עם כניסת הרוסים ותום המלחמה חזרנו להיות בני אדם. אני התחלתי ללמוד בבית הספר ולאחר מכן המשכתי ללימודי תפירה ועברתי לאיטליה לעבוד כתופר חליפות גברים. בגיל 20 התגייסתי לצבא למשך שנתיים. את אשתי הכרתי עוד מהילדות, היא גרה בגטו מולנו. היא מאוד מצאה חן בעיני, נהגנו לשחק יחד, היינו בני אותו הגיל. נפגשנו שוב במולדובה ונישאנו. לאחר הנישואין נשארנו להתגורר שם ונולדו לנו שני בנים. היה לנו טוב במולדובה עד שהרגשנו שוב את האנטישמיות והחלטנו לעלות ארצה.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו')::

עלינו לארץ ישראל בשנת 1991, בנינו נישאו בארץ.

ראיון: דינה גלוחובסקי
אשדוד. אוקטובר 2009

עריכה: עדי מלכא